

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

De Æqvinociali.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](http://urn.nbn.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-56559)

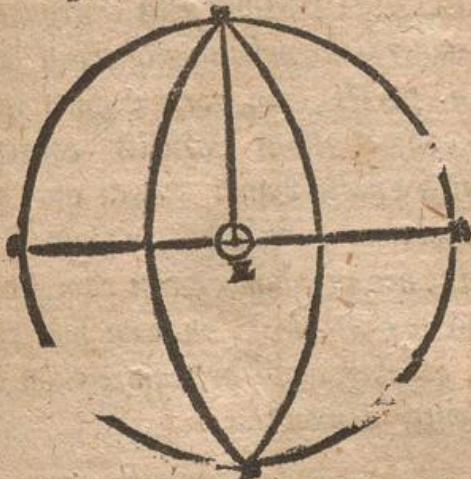
Vtuntur etiam Latini non raro vnciarum partibus, in designatione & explicatione scrupulorum, si his iam commemorationis pauciora sint efferenda, aut denotanda.

1	Semuncia, id est, 2 30
2	
2	Duella vel binae sextule,
1	
3	Scrupula prima integri gradus.
1	
4	Sicilium, id est, 1 15
1	
1	Sextula, id est, 5 9
2 3	
1	Semunciae: Drachma, id est, 37 30
4	

D E Æ Q V I N O
C T I A L I.

ÆQVINOCTIALIS, quem ἡσημέρην
Græci vocant, est Circulus maior, medio sphæra
loco inter vtrunq; polum mundi collocatus, &
vtrinq; equalibus spacijs dissidens, mobilis, zodiacus

parte
orum,
ida aut
in duobus punctis intersecans, quæ cū Sol occu-
patur, efficit æquinoctium in tota terra, unde et nomen
circulus acquisiuit, quod dies noctibus adæquat.

Describit hunc linea recta, protensa cogitatio-
ne ex centro terræ, per centrum corporis Solis, in
plano æquinoctialis consistentis, ad primum mo-
bile usq; aut ad aliquam stellarum fixarum æqua-
tori octauæ sphæræ inhærentium, ut alterutram
carum, quæ cum tertia aliquanto inferiore & ob-
scurore, cingulum Orionis constituunt, & conti-
nua primi motus conuersione circumducta, donec
ad locum, unde exierat, reuoluatur.

Causas, propter quas æquinoctiale assu-
munt artifices, officia quæ attribuerunt ei, usq;
quos præstat multiplices, demonstrant.

H 5 Primo

Primo, mensurat motum primi & extimi orbis, eumq; pari perpetuo atq; æquali celeritate obuera-
sari ostendit. Nam singulis horis quindene ex-
trecentis sexaginta partibus eius emergunt, toti-
demq; ex aduerso decumbunt atq; occultantur, &
omnes 469. partes, 24. horis, statim vicibus ac
perpetuo congruentibus periodis conuertuntur.
Cum vero ipse à polis mundi, circa quos primum
cœlum conuoluit, æqualibus, vndiquaq; disun-
gatur spacijs, nec angulum, quem cum Horizonte
completetur ac conformat, unquam mutet: eadem
etiam lege, eodemq; motu primum cœlum circum-
ferri, euidenter demonstrat.

Secundo, anomaliam motus zodiaci (que ei ex
obliquo situ accidit) velut Canon ac regula dirigit,
designatq; initia, metas & tempora, quibus singu-
lae zodiaci partes exoriuntur vel occidunt, quibus
habet illösue mundi cardines attingunt. Äquatoris
enim arcus quilibet, certo conformiq; motu semper
euehuntur. Zodiaci partes, quod ipse & equatori
oblique obductus, non paribus à polis mundi inter-
uallis dissidet, & non circa suos, sed eosdem mundi
polos, qui longo à suis interuallo discrepant, vol-
uitur, dissimilimo, & neutiquam inter se congru-
ente motu circumferuntur. Citus efferuntur alie,
alio

die tardius prodeunt. Hæ plus temporis emersus
lentiore consumunt, illæ prætereunt breviori spa-
cio. Cum vero & in Zodiaco errantia sydera per-
petuo vagentur atq; oberrant, & ad medium in eo
circulum seu Eclipticam omnium inerrantium stella-
rum loca referantur atq; accommodentur, nunquam
tempora ortus aut occasus stellarum cognosci nota-
nq; possent, nisi ex confinibus æquinoctialis arcubus
estimarentur & elicerentur.

Tertio, dierum tam artificialium, quam naturali-
um, definit ac metitur spacia. Etsi enim Sol (qui
primi cœli motu circumactus, & proprio interea
impetu in contrarium profectus, cum dierum no-
tiumq; vices, tum naturalium dierum discrimina
efficit) in zodiaco fertur ac decurrit: Tamen ex
eius motu spacia diurna nocturnaq; colligi non pos-
sunt propter anomaliam, & dissimilitudinem as-
census emersusue diuerjarum partium. Cum vero
omnium æquatoris partium idem sit motus, ideo
ascensiones arcuum zodiaci ad emersus partium
æquatoris confinium, pariterq; coorientum confe-
runtur, & dies horæq; ex æquabili harum motu,
non illarum dissimili & inæquali peruestigantur,
& distinguuntur.

Greci hæc inde, quod constanti lege diurna no-
cturnaq; tempora designant, eademq; in horas
æquales

æquales partiuntur ac discernunt, ἡγόνες, id est, tempora vocarunt, ut à zodiaci gradibus distinguerent. Quælibet enim quindææquatoris partes motu emersuq; suo horam vnam, singulæ partes vero quatuor hore scrupula, singularum deniq; quadrantes seu quindææquatoris scrupula, vnum hore scrupulum gignunt ac producunt.

Quarto distinguit Ἀquinoctia. Zodiacum enim oblique sibi inflexum & obuolutum in punctis duobus intersecat oppositis, quæ cum adit & obsidet Sol, paria diei ac noctis spacia efficit. Punkta illa Græci Ἑσπινὸς ἰσημέρινα, latini æquinoctialia vocarunt.

Fiunt autem quouis anno æquinoctia gemina, Alterum Sole ingrediente principium Arietis, seu punctum intersectionis zodiaci & Ἀquinoctialis vernum veris initio. Id Ἀquinoctium vernum latini, græci ἰσημέρινος & ἐπινῦν, & punctum æquinoctij eiusdem cœleste, illi Ἑσπινὸς ἰσημέρινος & ἐπινῦν, nostri punctum æquinoctij verni nominant. Alterum fit Sole principium Librae occupante, autumni ingressu, idq; ἰσημέρινος μετωπορivis græci, latini Ἀquinoctium autumnale. Et punctum cœleste, in quo contingit, μετωπορivis Ἑσπινὸς illi, nostri punctum Ἀquinoctij autumnalis appellant.

Hæc puncta non in uno cœli loco fixa permanent,

est, sed in praecedentia sub octauo orbe procedunt
in loca stellarum fixarum praeuertunt. Punctum enim
equinoctiij verni, q̄ prima olympiade sequebatur pri-
mam stellam arietis octauæ sphæræ 5. partibus 52.
scrup. Anno vero mortis Alexādri uno gradu, 58 scrup-
ulis : Idem post, initio annorum Iulij Cæsaris, 4.
gradibus, 50. scrupulis. Anno nativitatis Christi 5.
partibus, 16. scrupulis. Ptolemai ætate 6. partibus
40. scrupulis, eandem stellam præcessit, hoc anno
eandem 27. partibus, 35. scrupulis prætit.

Ideo & tempora æquinoctiorum annuatim re-
tro aguntur, & à veteribus annotatos dies longo in-
tervallo præcurrunt & anteuertunt. Vernum enim
æquinoctium, quod sub initium Olympiadum, pri-
ma vel secunda Aprilis, Initio annorum Cæsaris 25.
Martij. Tempore nativitatis Christi Saluatoris 23.
vel 24. die Martij. Ptolemai ætate 22. vel 23. Mar-
tij contigit. Nostro seculo incidit in 11. vel 12. Mar-
tij, hoc anno 1551. labente, 11. Martij, hora 6. scru-
pulis 32. post meridiem fiet. Autumnale, quod Chri-
sti Saluatoris tempore 24. aut 23. Septembris eue-
nit, bac ætate ad 13. vel 14. Septembris redactum
est, & hoc anno die 13. Septem. hora pomeridiana
14. scrupulis 14. continget.

Quinto, ab æquatore, tanquam à termino à quo
declina-

declinatio partium Eclipticæ, quam ἀξονίη
ἢ γηλίον Ptolemaeus vocat, & stellarum declinatio-
nes, & locorum latitudines numerantur. Vocantur
enim declinationes stellarum, distantie earundem ab
æquatore versus alterutrum polorum mundi. Latitu-
dines locorum vero, interualla ab æquatore ad eos
rundem vertices in meridiano verticibus insidente &
imminente collecta.

Sexto, in eodem circulo, ut subiecto, longitudo
& totius terræ, & locorum particularium in diu-
sis terræ partibus collocatorum, consideratur &
mensuratur. Nam secundum exactam triangulorum
sphæricorum doctrinam, longitudo locorum, & dif-
ferentia longitudinum, semper est arcus æquinoctia-
lis, nunquam Paralleli.

Septimo, plurimum confert Astrologicae doctri-
næ. Etenim ductu eius atq; indicio, peruestigantur
initia duodecim domiciliorum cœli, cum themata ad
prognostica Astrologica conformantur, que nela
tiquam sine æquatore indagari & comprehendendi
possent, propter partium zodiaci dissimilimum mo-
tum.

DE ZODIACO, ET
ECLIPTICA, SEV VIA
SOLIS.

Ductum